

СТУДИЈА О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Зашто и како

Укратко:

- Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, и Захтев за одређивање обима и садржаја студије потписује предузеће али их уобичајено припрема стручно лице пошто се узимају у обзир одредбе из 13 закона и скоро 200 подзаконских прописа из области заштите животне средине
- У Захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину треба на прави начин приказати утицај производне активности, имајући у виду и олакшавајуће околности
- У студији утицаја не треба претеривати са обавезујућим мерама пошто се оне примењују у свим наредним годинама, без временског ограничења
- Предузеће треба да прегледа нацрт студије пре подношења надлежном државном органу, и да се договори о сувишним мерама са овлашћеним лицима која потписују студију
- Техничкој комисији државног органа треба поднети изјашњење на примедбе навладиних организација са јавне расправе
- Због свега овога најбоље је да у тиму за израду студије утицаја буде особа са образовањем у области хемијских технологија, са положеним државним испитом за рад у државним органима и са вишегодишњим искуством у примени прописа из области заштите животне средине.

Ове препоруке су написане на основу следећег:

Државни орган решењем којим даје сагласност на студију утицаја изриче предузећу обавезу да извршава све мере из поглавља „Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења и, где је то могуће, отклањања сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину“ и из поглавља „Програм праћења утицаја на животну средину“ (мониторинг).

У поглављу спречавања и смањења штетног утицаја, одређују се: граничне вредности емисија загађујућих материја у отпадним гасовима, отпадним водама и нивоа буке, уређаји за пречишћавање, контрола рада ових уређаја, као и технички услови складиштења отпада, горива и хемикалија, и друге мере. Поред тога, ово поглавље садржи и обавезујуће мере заштите од удеса, мере током изградње постројења, и мере престанка рада и уклањања постројења. Студија утицаја по

потреби садржи и битне мере из области заштите на раду, противпожарне заштите, санитарно-хигијенске мере.

У поглављу мониторинга одређују се начин и учесталост мерења концентрација загађујућих материја у отпадним гасовима, отпадним водама и нивоа буке, мерни уређаји за количине испуштања загађујућих материја, контрола производње и предаје отпада, вођење евиденција и друго. По потреби овде се уносе и обавезујуће мере испитивања квалитета животне средине (подземних вода, земљишта, околног ваздуха, површинских вода).

Међутим, студије утицаја по правилу садрже сувишне мере које не утичу значајно на смањивање загађивања животне средине, грешке у одређивању мерења емисија и квалитета животне средине, па чак садрже и грешке у одређивању загађујућих материја и граничних вредности емисија. Разлог за ово је што студије по правилу сачињавају лица са лиценцом за одговорног пројектанта која нису уско стручна за сложене одредбе прописа заштите животне средине, па не повезују правилно одредбе прописа, не разумеју сврсисходност и њихову примену на предметно постројење и не прате на време честе промене прописа, једноставно њима је израда студија утицаја споредан посао у односу на главну делатност пројектовања. Други разлог је што студије утицаја најчешће сачињавају особе са лиценцом за грађевинске и машинске пројекте који се по природи образовања не разумеју у хемијске производне процесе.

Техничка комисија која оцењује студију утицаја и државни орган који одлучује о давању сагласности на студију утицаја не исправљају строже и сувишне мере из поднетих студија, из простог разлога што то није предвиђено прописом и што не желе да самостално преузму одговорност за уклањање додатних строжих мера заштите животне средине. Исто се односи и на поступак јавне расправе у којем заинтересовани грађани и невладине организације захтевају спровођење посебних мера које доводе до знатних финансијских трошкова, а нису сврсисходне нити су засноване на прописима.

Запосленима у предузећу је на почетку најбитније да прибаве сагласност на студију утицаја пошто је она услов за прибављање грађевинске дозволе и одобрења за извођење радова али по правилу у наредним годинама и сами уочавају погрешне и претеране мере па траже од инспектора да их не налаже, траже састанак у седишту инспекције и подносе писане захтеве министарству за ослобађање од примене оваквих мера. Међутим, закон не предвиђа могућност измене мера из студије утицаја, отуда надлежни државни орган није овлашћен за изузимање мера из студије утицаја, а инспектор према закону има обавезу да наложи извршење мере и да тужилаштву поднесе пријаву привредног преступа.

www.ecopop.rs

ECO-POP DOO BEOGRAD

Забрањено умножавање © Ауторска права задржана у потпуности. Овај материјал се може користити само за сврху сопствене обуке – друга издања нису дозвољена. Не може се користити за продају и друге комерцијалне и некомерцијалне употребе, у било ком облику, писаном, електронском, нити путем интернета!

У западним државама Европске Уније, нацрт студије утицаја је редовно предмет преговора између предузећа и надлежног државног органа. Преговарање је на неки начин омогућено и према домаћем закону који прописује да предузеће подноси државном органу студију утицаја, отуда се подразумева да је предузеће прегледало нацрт студије утицаја и донекле утицало које мере ће бити у коначној студији коју потписују овлашћена лица. Поред тога, предузеће може техничкој комисији да достави изјашњење који захтеви невладиних организација нису оправдани. Техничка комисија затим сачињава извештај са оценом студије утицаја, који доставља надлежном државном органу који одлучује о давању сагласности на студију утицаја.

Датум 4. децембар 2023. године

Александар Благојевић

Магистар техничких наука

Дипл. инжењер хемијских технологија

Судски вештак за област технологија и металургија

Републички инспектор за заштиту животне средине (2003.-2019. год.)